

Pressmeddelande 19 augusti 2023

Kungliga trädgårdsmedaljer har delats ut av Riksförbundet Svensk Trädgård

Kungliga Patriotiska Sällskapets medaljer för "odlingsflit och för förtjänster om trädgårdsodling eller biodling" delas årligen ut av Riksförbundet Svensk Trädgård till personer som bidragit till att främja trädgårdskonst, odling eller forskning om trädgård.

Riksförbundet Svensk Trädgård har traditionsenligt delat ut Kungliga Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedaljer för "förtjänster om trädgårdsodling och biodling". 2023 års trädgårdsmedaljer tilldelas hortonom och växtskyddsexpert **Barbro Nedstam**, Alnarp, biodlare och forskare, **Lotta Fabricius Kristiansen**, Tjällmo och trädgårdstekniker och utomhuspedagog **Torsten Kellander**, Färjestaden.

Medaljerna delades ut den 19 augusti i Stockholm i samband med Riksförbundet Svensk Trädgårds årliga Sommarmöte. Närvarande var delar av Riksförbundet Svensk Trädgårds styrelse och kansli, samt förbundsdirektör Inger Ekrem.

För längre beskrivningar av medaljörerna och samtliga motiveringar läs bifogat dokument.

För mer information kontakt Anna-Karin Fallheden, kommunikatör, Riksförbundet Svensk Trädgård, tel 0703-66 23 45, anna-karin.fallheden@tradgard.org, eller Inger Ekrem, förbundsdirektör, tel 0705-33 33 57, inger.ekrem@tradgard.org

Mer om Riksförbundet Svensk Trädgård, svensktradgard.se

Mer om Kungliga Patriotiska Sällskapet, www.kunligapatriotiskasallskapet.se

Riksförbundet Svensk Trädgård är Sveriges största trädgårdsorganisation med över 32 000 medlemmar och ca 150 lokalföreningar i hela landet. Svensk Trädgård är en ideell organisation, religiöst och partipolitiskt obunden, vars ändamål är att främja fritidsodlingen och att verka för förbättring av trädgårdskulturen och boendemiljön. Svensk Trädgård ger ut tidningen Hemträdgården med sex nummer per år, har fri rådgivning i trädgårdsfrågor, informerar och sprider kunskap om odling och trädgård och ger ut faktablad om ekologisk odling. Svensk Trädgårds Zonkarta visar odlingszonerna i landet. Svensk Trädgård bevakar konsumenternas intressen när det gäller kvalitet på växter, jord och redskap samt bevakar fritidsodlingens intressen när det gäller forskning och försök och utformning av lagar och förordningar som kan påverka hemträdgårdsägare.

Barbro Nedstam, hortonom och växtskyddsexpert Alnarp

Barbro Nedstam, född 1947, är en högt respekterad hortonom och växtskyddsexpert. Baserad i Alnarp har Barbro ägnat sitt liv åt att utveckla vår förståelse för biologiskt växtskydd och att övertyga trädgårdsmästare och fritidsodlare om att använda sig av nyttodjur i stället för kemiska växtskyddsmedel. Detta pionjärbete har utgjort ett viktigt bidrag till utvecklingen och den tilltro och starka ställning som biologiska växtskyddsmetoder har idag.

Barbros expertis är brett erkänd i hela branschen. Hon har under många år varit anställd på Jordbruksverkets Växtskyddscentral i Alnarp, där hon ansvarat för att ta fram riktlinjer inom trädgård för användning av biologisk bekämpning i Sverige. Hon har också arbetat med att diagnosticera inskickade växtskyddsprover vid Sveriges lantbruksuniversitet och hon har under alla år delat med sig av sin expertkunskap om det praktiska användandet av nyttoorganismer till yrkesodlare och till trädgårdsstudenter på olika växtskyddskurser.

Barbro har spelat en avgörande roll för att främja ett hållbart trädgårdsbruk i Sverige. Hon har varit en engagerad förespråkare för utveckling och användning av integrerade växtskyddstekniker, IPM/Integrated Pest Management, ett koncept som utvecklades för att komma till rätta med de problem som uppstått vid användning av bredverkande insekticider som även slog ut populationer av naturliga fiender, och som ledde till utveckling av resistens mot bekämpningsmedel. Barbro har varit med om att introducera och utveckla biologisk bekämpning/biologiskt växtskydd i Sverige i första hand för yrkesodlare inom växthusodling (både grönsaker och prydnadsväxter), men även till odlare på friland och till fritidsodlare. Genom att främja användningen av IPM har hon hjälpt odlare att minska sitt beroende av kemiska bekämpningsmedel, som kan ha skadliga effekter på miljön och människors hälsa.

Biologiskt växtskydd eller biologisk bekämpning kräver stor kunskap och förståelse för samspelet mellan organismer och innebär att olika slags växtskadegörare kan kontrolleras på ett skonsamt sätt. Det görs till exempel med hjälp av insättningar av nyttodjur eller behandling med olika mikroorganismer som på olika sätt hämmar de skadliga organismerna. Den största fördelen med biologisk bekämpning är att den inte tillför främmande ämnen till miljön som kan ge skadliga effekter på ekosystemen. Dessutom är det mindre sannolikt att patogener och djur som är föremål för biologiska bekämpningsmetoder utvecklar resistens över tid. Sammantaget är biologisk bekämpning ett viktigt och mycket effektivt tillvägagångssätt för att hantera populationer av skadegörare och upprätthålla grödors hälsa och produktivitet på ett mer hållbart och miljövänligt sätt.

Barbro Nedstam har publicerat en lång rad rapporter och faktablad om biologisk bekämpning som fortfarande är högaktuella. Se exempel nedan.

[Minerarflugor i växthus](#)

[Amerikansk blomtrips](#)

[Biologisk bekämpning av skadedjur i växthusgurka](#)

[Biologisk bekämpning av skadedjur i tomat](#)

[Mjöllöss \("vita flygare"\) i växthus](#)

[Ullöss \(ullsköldlöss\)](#)

Lotta Fabricius Kristiansen, biodlare och forskare
Tjällmo

Lotta Fabricius Kristiansen är född 1970. Hon är utbildad naturpedagog, biodlare, rådgivare och folkbildare. Lotta driver eget företag och är anställd som forskare och rådgivare på Sveriges lantbruksuniversitet, SLU (forskningsassistent vid Institutionen för människa och samhälle, Skara) med fokus på bihälsa och pollinering.

I nära 25 år har Lotta ägnat sig åt biodling i Östergötland respektive Hässelby där hon har en visningsbigård. Tillsammans med sin man driver hon Apinordica, ett företag med Svensk Sigill och Krav-certifiering, som säkerställer biodling av högsta kvalitet. Genom sitt arbete som författare och kursledare, har hon varit avgörande för att främja hållbara och etiska biodlingsmetoder i Sverige. Hon har även etablerat en skolbigård i Hässelby som blivit ett populärt besöksmål och hon har under en period ansvarat för bisamhällena på Haga slott.

Som ett erkännande för sin enastående insats tilldelades Lotta Gastronomiska Akademiens diplom 2017 för att ha spridit kunskap om bin, biodling och honung. Hon har skrivit flera studieböcker för Sveriges Biodlares Riksförbund, och är medförfattare till boken *Hälsa och hudvård från bikupa*, som utforskar användningen av biprodukter inom vård och hudvård.

Lotta var tidigare projektledare för Svenska Bin, en gemensam plattform för svenska biodlare. Hon har, tillsammans med Anna Lind Lewin, varit initiativtagare till projektet *Pollinera Sverige* – en kampanj som syftar till att sprida kunskap om pollinatörer och de växter som gynnar dem, och till *Pollineringsveckan*. Hennes passion för miljön och skyddet av pollinatörer har inspirerat många, och hennes arbete har haft en betydande inverkan på att öka medvetenheten om betydelsen av pollinatörer i Sverige, vilket lett till att många personer vidtagit åtgärder för att skydda dessa livsviktiga varelser.

Lotta arbetar även med projekt utomlands för att stärka medvetenheten om betydelsen av multifunktionalitet och ekosystemtjänster, inklusive pollinering i landskapet. Inom RådNu verkar hon för att utveckla rådgivning kring pollinering och samverkar kring kunskapsprojekt, som kan öka antalet gynnsamma miljöer för olika pollinatörer inom lantbruk, odling och trädgård.

Projektet Nyttodjursparkerna i Kivik pågår 2021–2024, och finansieras av Partnerskap Alnarp, SLU. Nyttodjursparkerna utformas för ett ökat skördeutbyte genom att gynna nyttodjur inom äppelodling, samtidigt som dessa fungerar som mötesplats för människor och som en fristad för biologisk mångfald i odlingslandskapet.

Lottas arbete som biodlare och naturpedagog har varit avgörande för att öka medvetenheten om den betydelsefulla roll som bin och pollinatörer spelar i vårt ekosystem. Hon är en inspiration, och hennes arbete fungerar som ett lysande exempel på den positiva inverkan som en hängiven individ kan göra på världen.

pollinerasverige.se

svenskabin.se

www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/radnu/forskning/bihalsa

www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/radnu/forskning/pollinering/nyttodjurparker

www.slu.se/om-slu/orter/skara/smedjeveckan/bidagen

Torsten Kellander, trädgårdstekniker och utomhuspedagog
Färjestaden

Torsten Kellander född 1948, bosatt på Öland, är trädgårdstekniker och utomhuspedagog, som har gjort betydande insatser inom området utomhuspedagogik.

Med över 20 års erfarenhet av skolträdgårdar är Torsten en enastående utomhuspedagog, som har spridit idéerna om odling och glädjefylld matematik genom *Movium Mattelabb*. Han har utbildat tusentals pedagoger både i Sverige och utomlands och har varit drivande i att utveckla *Mattelabbet* med övningar kopplade till läroplanen i matematik för Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU Movium.

Torsten har arbetat på SLU sedan 1972 och på Torslunda försöksstation sedan 1983 då den flyttades från Ekerum till gamla prästgården i Torslunda, Öland. På Torslunda ansvarade Torsten för försöksodlingar av till exempel bruna bönor och lök men också nya grödor för Sverige som olika bladkryddor på friland, quinoa och havtorn. Med tiden fick han upp ögonen för barn och trädgårdsodling som en del i kretsloppet och han har både byggt upp och spridit idéerna om odling och glad matematik utomhus. Hans arbete har haft en betydande inverkan på utvecklingen av trädgårdspedagogiken i regionen.

”Det är otroligt skönt att Öland får denna möjlighet att utveckla trädgårdspedagogiken och att på sikt bli en resurs för skolor från södra Sverige. Det handlar inte bara om hur en trädgård kan användas för att levandegöra olika skolämnen. Bland barn och unga är trädgården jätteviktig för att göra hållbar utveckling och inte bara prata om den”, säger Torsten själv.

För Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge utsågs Torsten som projektledare och ledde arbetet med att utveckla en pedagogisk trädgård med uteodling, växthus och ett kretsloppshus vid Torslunda. I samarbete med Torslundaskolans lärare och elever har teman bland annat varit nordisk mat och sannolikhetsbegreppet i matematik.

Torsten har utbildat fler än 5000 pedagoger och hans arbete har inspirerat både pedagoger och studenter. Torstens passion för barns lärande, utomhuspedagogik och trädgårdsodling som en del i kretsloppet, har varit avgörande för utomhuspedagogikens genomslag i Sverige och han är en sann inspiratör inom området.

År 2000 fick Torsten Kellander, Rektor Mårten Carlssons pris för föredömliga insatser som främjat dialogen mellan samhälle, näringsliv och SLU som driftsledare på Torslunda försöksstation.

Publikationer:

SLU, Movium, Gröna Fakta 1/2008 Lustfyllda övningar utomhus gör matematiken begriplig.

Outdoor Teaching, Leka och lära matematik ute

Läraryrket, Origo, 2/2011, De odlar sin Trädgård

Läraryrket, Lust för Matte, 2010

www.odlalarandet.se

www.utematte.blogspot.se